

Cerul înstelat prin orbitele unui craniu

Cosmin Năsui

Este pentru prima dată când pictura românească este bântuită de schelete umane, exceptând puținele naturi statice de tipul memento mori ale și mai puținilor pictori romantici și simboțiști. O temă, așadar, rară și atipică „specificului național“, o temă de proveniență romantică, gravă, crepusculară.

Roman Tolici alege un titlu latinesc, *In Exitus*, pentru expoziția și lucrările sale de la Galeria H'Art. O limbă moartă, pentru titlurile picturilor ce reprezintă formele scheletelor umane părăsite de viață care trăiesc în afara timpului într-o lume mai mult de cer.

Contrejour-ul acestor schelete umane surprinse în lumina crepusculară degajă curiozitate și mister.

Privind cerul înstelat prin orbitele unui craniu descoperim o fermecătoare alegorie contemporană a morții și a timpului. Ritmul amețitor al lumii contemporane a scos din scenă imagistică genul alegoriei. Pare nefolositor să te desprinzi de goana după nou și să meditezi asupra valorilor universale, atemporale.

Lucrările *In Exitus* sunt alegorii ale vremelniceii existenței umane și ale pasiunii neîmplinite, ale puterii distrugătoare a trecerii timpului și ale calității lui de a fi etern. Scheletele în peisaj, profilate pe cer, sunt metafore ale infinitului. Albastrul cerului și albul gălbui al scheletelor, străveziul oaselor creează o atmosferă romantic lugubră. Pictura figurativă de profunzime este puțin gustată într-o percepție lejeră mediteraneeană. Imaginile simbolice, nordice, austere sunt reprezentate de Roman Tolici într-o formă realistă. Realismul morții învinge lirismul eternității. Corectitudinea anatomică cu care artistul reprezintă scheletul uman nu este neapărat forma cea mai poetică și picturală a sa. Alegoria morții reprezentată de schelet este demitizată, golită de conținutul simbolic fixat de istorie, pentru a fi asociată culturii death. Dar mai are încă picturalitate genul imagistic revendicat și asimilat muzicii metal și filmului horror?

Imaginea morții, a eternității reprezentată sub forma unui schelet cu coasă în spate este uzată și transformată într-o mascotă pop compatibilă cu niște cărți de tarot. Moartea în secolul al XXI-lea are alte fețe, sinonime cu violența, masacrul, terorismul, accidentele și calamitățile. Nu se mai moare acasă, ci în plină stradă, nu mai aștepti moartea, ci ea vine fulgerător, atenția trece de la individul care moare la masele de oameni. Incinerarea nu mai lasă în urmă decât o pulbere amorfă.

Cu atât mai stranie este apariția acestei teme în pictura lui Roman Tolici. Abordarea alegoriei este un semn de maturitate artistică, rezolvată tehnic prin mijloace de expresie clasice, de finețe realistă.

Temă actuală, moartea pândește după colț într-o lucrare de Roman Tolici.

Text apărut în
Observator Cultural, nr. 293, 3-9.11.2005